

ASTRONAUTICKÁ SEKCE ČESKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

ZPRÁVA O ČINNOSTI ASTRONAUTICKÉ SEKCE ZA ROK 2025

Členská základna AS ČAS

K 31.12.2025 měla Astronautická sekce ČAS celkem 40 členů, z toho 18 kmenových členů, 19 hostujících, 1 externího a 2 čestné členy ČAS.

Oproti konci roku 2024 se jedná o zvýšení počtu členů sekce o jednoho člena. V průběhu roku 2025 vstoupili do Astronautické sekce tři noví členové, dva kmenoví a jeden hostující člen. Sekci opustil jeden člen.

V listopadu 2025 zemřel pan Jiří Jakl, kmenový člen Astronautické sekce ČAS.

Výbor AS ČAS

V prosinci 2025, proběhly korespondenční volby nového výboru Astronautické sekce ČAS, který bude příští čtyřleté volební období pracovat ve (staro)novém složení:

Milan Halousek – předseda Astronautické sekce, **Jan Myška** – místopředseda sekce a správce Ceny Antonína Vítka za popularizaci kosmonautiky, **Jiří Myška** – hospodář sekce, **Jana Kvíderová** – členka výboru.

Volební období výboru Astronautické sekce ČAS je od 1. ledna 2026 do 31. prosince 2029.

Činnost AS ČAS

V roce 2025 probíhala činnost Astronautické sekce v širokém rozsahu, znatelné bylo postupné navyšování aktivit složky, především v oblasti popularizačních a vzdělávacích přednášek pro školní mládež i veřejnost.

Někteří z členů AS ČAS se aktivně podíleli na programu celoevropské Noci vědců 2025, Noci hvězdárny a dalších akcích zaměřených na podporu a propagaci astronomie, kosmonautiky a moderních vědních oborů – organizovali přednášky a programy pro veřejnost, spoluúčastnili se na akcích pořádaných jinými složkami ČAS (většinou hvězdárnami).

Je nutné ale upozornit, že zmiňované akce a programy nebyly většinou organizovány přímo Astronautickou sekcí ČAS, nýbrž že šlo o akce zajišťované jednotlivými členy AS ČAS v rámci jiných aktivit. Přesto však na nich byla Astronautická sekce ČAS a Česká astronomická společnost představena a propagována.

Mezi významnou činnost Astronautické sekce ČAS patří i dlouhodobá spolupráce na propagaci a popularizaci českých kosmických aktivit pro veřejnost a spolupráce při popularizaci kosmonautiky pro školní děti a studenty, především v rámci dlouhodobého programu „**Česká cesta do vesmíru**“. Astronautická sekce ČAS také spolupracuje se vzdělávacím spolkem **KOSMOS-NEWS** na dlouhodobém vzdělávacím a popularizačním programu „**Do kosmu s Krtekem**“, který běží již od roku 2011, kdy americký astronaut Andrew Feustel s sebou do vesmíru vzal poprvé figurku plyšového Krtečka (viz www.halousek.eu/krtek/)

Astronautická sekce ČAS také dlouhodobě spolupracuje s prvním československým kosmonautem **Vladimírem Remkem**. Ve spolupráci se vzdělávacím spolkem KOSMOS-NEWS zajišťuje pro Vladimíra Remka pomoc při vyřizování žádostí o jeho autogramy pro sběratele z řady zemí celého světa. Do dopisů sběratelům jsou přikládány i informační materiály o české (československé) astronomii, úspěších a zajímavostech o české kosmonautice a kosmickém výzkumu i informační materiály o České astronomické společnosti.

Přehled akcí, přednášek a dalších programů organizovaných nebo spoluorganizovaných členy AS ČAS v roce 2025 (podle informací dodaných členy AS ČAS):

Popularizační a vzdělávací přednášky pro veřejnost:

Milan Halousek: Vzdělávací a popularizační přednášky v kosmonautice

Celkem 16 akcí, celkový počet návštěvníků: 1.513

Milan Halousek: Vzdělávací a popularizační přednášky v kosmonautice – kurzy a školení

Celkem 2 akce, celkový počet účastníků: 90

František Martinek: Vzdělávací přednáška v kosmonautice

Seminář Kosmonautika, raketová technika a kosmické technologie 2025, Hvězdárna Valašské Meziříčí: Přehled nepilotované kosmonautiky v roce 2025, počet účastníků: 50

Jiří Myška: Vzdělávací a popularizační přednášky v kosmonautice

Kosmo klub a Kulturně komunitní centrum Senior fitness Praha 6, celkem 10 akcí, celkový počet návštěvníků: 125 (Kosmonautické události, FRAM2-Mise plná vědy, Exploze STARSHIP No.36 při rutinním pozemním testu, Úspěšný 10.zkušební let IFT10, ESCAPEDE, návrat na Rudou planetu, Pilotovaná kosmonautika, Život a činnost na ISS)

Tomáš Petrásek: Besedy a rozhovory na téma astrobiologie

Celkem 3 akce (Popec s Pátečníky, Futuregate Brno - beseda k dokumentu Starman, podcast Mindstalk)

Tomáš Petrásek: Vzdělávací a popularizační přednášky v kosmonautice

Celkem 5 akcí (Kosmo klub: Novinky z astrobiologie I + II., DRAKE workshop, Bílcon: Konec světa)

Radek Šrejbr: Vzdělávací a popularizační přednášky v kosmonautice

Celkem 7 akcí (tématika: Meteority, Mars)

Vzdělávací přednášky pro školy (mateřské školy, základní školy, střední školy, gymnázia)**Milan Halousek: Vzdělávací a popularizační přednášky v kosmonautice**

Celkem 53 přednášek, počet účastníků: 1.646

Tomáš Petrásek: Popularizační přednáška pro sš studenty

Kde hledat mimozemšťany (Akademie věd ČR)

Radek Šrejbr: Vzdělávací a popularizační přednášky v kosmonautice

Celkem 4 přednášky (téma: Meteority)

Mediální výstupy – časopisy**Lubor Lejček: Časopis Letectví a kosmonautika 2025**

Tělesa vypuštěná a zaniklá, počet článků 12

František Martinek: Časopis Tajemství vesmíru 2025

Aktuální přehledové články a aktuality o nových objevech při výzkumu vesmíru kosmickými prostředky, počet článků 18 (Nejbližší sousedky Slunce, Mokrý rudá planeta, Nové zážitky z říše Slunce, Blízký průzkum Slunce, 20 zásadních objevů z hlubin kosmu, Nebezpečná krása polárních září, Europa Clipper – život na měsíci Jupitera?, Odhalené povrchy hvězd, Anatomie Slunce, 30 let hledání cizích světů, Neuvěřitelný vesmír, Nové kosmické oči, V kolébkách hvězd, Odhalená tajemství Marsu, Sestry Mléčné dráhy, Pronikavý pohled do vesmíru, Webb otvírá okna vesmíru dokořán, Planety u blikajících hvězd)

Jana Žďárská: Časopis KOZMOS 2025

Kosmonautika, sondy, hvězdárny a rozhovory s vědci o vesmíru, počet článků 4

Jana Žďárská: Časopis Tajemství vesmíru 2025

Kosmonautika, sondy, hvězdárny a rozhovory s vědci o vesmíru, počet článků 10

Jana Žďárská: Československý časopis pro fyziku 2025

Kosmonautika, sondy, hvězdárny a rozhovory s vědci o vesmíru, počet článků 15

Jana Žďárská: Časopis Astropis 2025

Kosmonautika, sondy, hvězdárny a rozhovory s vědci o vesmíru, počet článků 4

Mediální výstupy – televize, rozhlas, web**Milan Halousek: On-line televizní rozhovory na témata kosmonautiky**

Počet 8 (TNLive)

Milan Halousek: Rozhlasové reportáže a rozhovory na témata kosmonautiky

Počet 4 (Český rozhlas)

Milan Halousek: Televizní reportáže a rozhovory na témata kosmonautiky

Počet 17 (Česká televize, TV NOVA, TV Prima, TV JOJ SK)

Milan Halousek: Rozhovory na téma kosmonautiky – webové portály

Počet 6 (Web Hvězdárna Žebrák, SeznamZprávy, web Otazník?, web iDnes, Medium.cz)

František Martinek: Aktuality z kosmonautiky a výzkumu vesmíru

Webové stránky Hvězdárny Valašské Meziříčí, www.astrovm.cz, celkem 340 článků (překlady článků ze zahraničních serverů)

Tomáš Petrásek: Články webový portál Osel.cz

Celkem 2 články (Příběh Drakeovy rovnice, Nafukovací atmosféra na planetách červených trpaslíků)

Dlouhodobé vzdělávací a popularizační kurzy**Michal Karlický: Terapie pod hvězdami, Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské v Bílé Vodě**

Celoroční terapeutické schůzky s astronomickou tematikou a astronomickým pozorováním večerní oblohy, určené pro pacienty nemocnice s duševními poruchami, závislostí na alkoholu a drogově závislé.

V roce 2025 se uskutečnilo celkem 12 schůzek s průměrnou účastí 20 až 25 pacientů na každé schůzce.

Čestná cena Antonína Vítka za popularizace kosmonautiky za rok 2025

Cenu uděluje od roku 2018 Astronautická sekce ČAS za významnou popularizační činnost v oblasti kosmonautiky a vědních oborů s kosmonautikou souvisejících.

Udělovaná Cena je pojmenována po Mgr. Antonínu Vítkovi (1940-2012), předním československým znalci, popularizátorovi a encyklopedistovi kosmonautiky, autorovi stovek novinových a časopiseckých článků, spoluzakladateli prvního československého neformálního (úřady nikdy neschváleného a neregistrovaného) sdružení zájemců o kosmonautiku "SPACE", fungujícího od roku 1961.

Antonín Vítka byl v červenci 1969 členem týmu, který v Československé televizi komentoval přistání prvních lidí na Měsíci. Byl spoluautorem dvou knih o kosmonautice – Malé encyklopedie kosmonautiky (1982, spolu s dr. Petrem Lálou) a Půlstoletí kosmonautiky (2008, spolu s Ing. Karlem Pacnerem) a autorem knihy Stopy na Měsíci (2009). Byl také autorem odborných publikací z oboru organické chemie, fyzikální chemie a výpočetní techniky.

Nejvýznamnějším dílem Antonína Vítka bylo založení a vedení velké webové encyklopedie kosmonautiky "SPACE 40", jedné z nejkomplexnějších a nejobsáhlejších internetových encyklopedií tohoto typu na světě.

Držitelem Čestné ceny Antonína Vítka za popularizaci kosmonautiky za rok 2025 se stal člen Astronautické sekce ČAS pan Lubor Lejček, u příležitosti jeho 80. narozenin, za jeho celoživotní přínos, podporu a propagaci kosmonautiky mezi odbornou i laickou veřejností.

*Na fotografii zleva předseda Astronautické sekce ČAS **Milan Halousek**, držitel Ceny Antonína Vítka za rok 2025 pan **Lubor Lejček** a správce Ceny **Jan Myška***

RNDr. Lubor Lejček, DrSc. se narodil 4. března 1945. Na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy studoval v letech 1962 až 1967 fyziku a po ukončení studia nastoupil do Fyzikálního ústavu ČSAV, do Oddělení mechanických vlastností pevných látek. V roce 1972 obhájil titul „Kandidát věd“ (CSc.) za práci v oblasti teorie mřížkových poruch v krystalech. Po roce 1980, inspirován svým pobytem ve Francii, se začal v Oddělení dielektrik Fyzikálního ústavu ČSAV zabývat výzkumem poruch uspořádání molekul v kapalných krystalech.

Vědecký titul „Doktor věd“ (DrSc.) obhájil v roce 1990, kdy také začal úzce spolupracovat s kolegy ve Francii, zejména ve fyzikální laboratoři na Ecole Normale Supérieure v Lyonu.

Zájem o kosmonautiku přivedl Lubora Lejčka nejprve na „Kurzy kosmonautiky“, pořádané Marcelem Grünem v pražském Planetáriu po roce 1968. Zde získal i inspiraci k pokusu o psaní článků. První články, věnované materiálovým experimentům v mikrogravitaci, které byly blízké tématům jeho vlastní vědecké práce, byly publikovány v časopisech „Kozmos“ a „Československý časopis pro fyzi-

ku“. S mechanickými vlastnostmi pak souvisela i problematika keramických materiálů použitých na tepelném štítu amerických raketoplánů.

Později, hlavně pro časopis „Letectví a kosmonautika“, zpracovával informace o nových raketách a raketových motorech, ale také o inovativních fyzikálních pohonech kosmických lodí, jako jsou sluneční plachetnice či nukleární raketové motory. Věnoval se i tématice kapalných krystalů, využitelných třeba i v kosmonautice pro orientaci sluneční plachty za letu kosmickým prostorem.

K psaní článků pro časopis Letectví a kosmonautika přivedl dnešního oslavence jeho přítel Antonín Vítek, spolu se šéfredaktorem L+K Jiřím Kroulíkem. Nejprve to byly drobnější kosmonautické aktuality, později i větší články. V „Letectví a kosmonautice“ tak vznikla série článků „Kosmické aktuality“, publikovaných vždy po třech měsících v období let 1996 až 2004. Hlavně pro L+K také vzniklo celkem asi 160 autorských článků. Kromě toho převzal Lubor Lejček v L+K po kolegovi Petru Lálovi (mimochodem také držiteli Ceny Antonína Vítka) rubriku „Tělesa vypuštěná a zaniklá“, kde publikoval od roku 1997 dodnes přes 340 příspěvků.

Témata, o kterých psal, byla často využita i v jeho přednáškách. S těmi začal na „Kurzích kosmonautiky“ v Planetáriu Praha, později i při celé řadě jiných příležitostí.

Měl i významný podíl na přednáškách z oblasti kosmické techniky pro vysokoškolské studenty, zejména v oblasti nosičů a raketových motorů. Výuky předmětu „Základy kosmonautiky“ na Ústavu letadlové techniky Fakulty strojní ČVUT Praha, který prošel od volitelného, přes povinně volitelný až po povinný předmět, se účastnil od jeho počátku. A od vzniku v roce 2014 v té době výjimečné, a dodnes v ČR vzácné, specializace „Kosmonautika/Kosmická technika“ se výrazně podílel i na výuce předmětu „Nosiče a družice“. Celkem mu tak prošlo rukama již přes 150 studentů se zájmem o kosmickou techniku.

Pro studenty předmětu „Základy kosmonautiky“ připravil studijní texty „Základy konstrukce raket a raketových motorů“, které od roku 2007 vyšly již ve čtyřech aktualizovaných vydáních, naposledy v roce 2018.

Významnou aktivitou Lubora Lejčka byla a je přednášková činnost pro český Kosmo klub, jehož členem je od jeho založení v roce 2004. Na pravidelných Kosmoschůzkách odpřednášel již přes 30 přednášek, zaměřených na novinky v kosmonautice.

Dr. Lubor Lejček je dlouholetým členem České astronomické společnosti, mnoho let byl i funkcionářem Astronautické sekce ČAS.

Cenu obdržel z rukou předsedy Astronautické sekce ČAS Milana Halouska a správce Ceny Jana Myšky v průběhu Sjezdu České astronomické společnosti v dubnu 2025 v pražském Planetáriu.

Součástí symbolického ocenění laureáta je i malá figurka Krtka astronauta, který je již od roku 2011, kdy si tuto postavičku s sebou vzal poprvé do kosmu americký astronaut Andrew Feustel, symbolem propojení hravého dětského světa a světa složité vesmírné vědy a techniky.

Pan **Lubor Lejček** je již šestým držitelem tohoto ocenění. Po prvním československém kosmonautovi **Vladimíru Remkovi** v roce 2018, astronomovi **Luboši Perkovi** v roce 2019, spisovateli a novináři **Karlu Pacnerovi** v roce 2021, astronomovi **Petru Lálovi** v roce 2022, a americkém astronautovi **Andrewu Feustelovi a jeho manželce Indiře**, kteří Cenu Antonína Vítka obdrželi v roce 2023.

Informace pro členy AS ČAS

O činnosti AS ČAS a ČAS byli členové sekce průběžně dle potřeby informováni prostřednictvím informačních e-mailových zpráv.

Informace o sekci byly zveřejňovány i na webových stránkách <http://kosmonautika.astro.cz> a na portále České astronomické společnosti Astro.cz (www.astro.cz).

Hospodaření AS ČAS

Převod z roku 2024: pokladna	0 Kč
Převod z roku 2024: bankovní účet	6.705,74 Kč
Aktiva Astronautické sekce k 1.1.2025	6.705,74 Kč

Příjmy v roce 2025:

Členské příspěvky ČAS (400/700 Kč)	11.700 Kč
Členské příspěvky AS (50 Kč)	5.050 Kč
Dotace ČAS na rok 2025	3.200 Kč
Příjmy celkem	19.950 Kč

Výdaje v roce 2025:

Odvod členských příspěvků ČAS na účet ČAS	11.700 Kč
Provoz AS ČAS, propagace AS ČAS a ČAS	3.064,90 Kč
Přednášky LDT, Noc vědců – propagace ČAS	1.500 Kč
Pohlednice Do kosmu s Krtkem, tisk 2.000 kusů	2.000 Kč
Výdaje celkem	18.264,90 Kč

Astronautická sekce ČAS hospodařila v roce 2025 s přebytkem ve výši 1.685,10 Kč.

Převod do roku 2026: pokladna	0 Kč
Převod do roku 2026: bankovní účet	8.390,84 Kč
Celková aktiva Astronautické sekce k 1.1.2026	8.390,84 Kč

Z rozhodnutí Výkonného výboru ČAS byla na konci kalendářního roku „vynulována“ hotovost v pokladně sekce převedením zůstatku pokladny ve výši 393,70 Kč na bankovní účet sekce.

Hospodaření Astronautické sekce vedl předseda sekce Milan Halousek.

Kontrolu hospodaření AS ČAS provedli ke dni 31.12.2025 členové výboru sekce Jiří Myška a Jana Kvíderová – závady nebyly shledány.

Všechny originály účetních dokladů byly odevzdány k archivnímu zpracování hospodáři ČAS, kopie účetních dokladů AS ČAS jsou založeny a archivovány u předsedy AS ČAS Milana Halouska.

Závěr

Závěrem lze konstatovat, že členská základna i činnost Astronomické sekce ČAS je konsolidovaná.

Hlavním cílem pro rok 2026 je další zvyšování členské základny AS ČAS a zkvalitnění činnosti a spolupráce na kosmických aktivitách, na nichž se budou členové AS ČAS nebo AS ČAS podílet.

Výroční zprávu Astronautické sekce České astronomické společnosti za rok 2025 zpracoval:

Milan Halousek

předseda Astronautické sekce ČAS

Pardubice, 24. ledna 2026

milan@halousek.eu

tel. 602 153 564

